

PERSDOSSIER

Z33 opent

Een nieuw gebouw, drie tentoonstellingen

Op 21 mei 2020 opent het nieuwe Z33, Huis voor Actuele Kunst, Design & Architectuur. Midden in het centrum van Hasselt verrijst een gebouw van architecturale wereldklasse. Een ontwerp dat de Italiaanse architecte Francesca Torzo precies weet in te passen in de bestaande architectuur van zowel de tentoonstellingsvleugel uit de jaren 1950 als het historische begijnhof en het Jenevermuseum. Speciaal voor die opening presenteert Z33 drie tentoonstellingen: *The Time of Work*, *The Work of Time* en *Birds of a Feather: Currents #7*.

Een spektakel van licht en schaduw

Francesca Torzo levert met de nieuwbouw en de verbouwing van het bestaande tentoonstellingsgebouw een zintuiglijke, menselijke architectuur af, op maat van de opdrachtgever. Ver van de 'starchitecture' zet Torzo een gebouw neer die de site mooi aanvult en de stad respecteert. De aandacht voor maatvoering, textuur, detail en de verwevenheid met de plek maken het gebouw bijzonder. Voor Torzo begon alles in 2004, bij haar eerste bezoek aan Hasselt: *"Ik geloof niet in iconen, maar in luisteren en observatie. En voor dit gebouw startte dit in 2004, bij mijn eerste bezoek aan Hasselt. Ik bekeek, wandelde, luisterde en voelde de stad. De verbindingen tussen de tuinen. De bladeren van de bomen in de begijnhofstuin. De verschillende tinten rood van de bakstenen. Het gedempte licht in de stad. Zo verwijst dit gebouw naar verschillende*

plekken of legendes in Hasselt, maar ook naar andere culturen. Dat maakt dat het gebouw een dialoog is tussen geschiedenis en nu, klaar voor de toekomst.”

De relatie met het begijnhof en Vleugel 58

De geschiedenis van de site heeft Torzo uitvoerig bestudeerd en geïncorporeerd in haar ontwerp. De geborgenheid van de begijnhofhuisjes met de opeenvolging van ruimtes, afgesloten van de stad door een massieve muur, wordt weerspiegeld in de nieuwbouw. Het begijnhof was altijd al een plek voor verstilling binnen het stedelijke (sociale) weefsel. Ook de nieuwbouw functioneert zo: eenmaal over de drempel, wordt de bezoeker geleidelijk, via een patio met boom en fontein, van de drukte van de stad naar een andere plek geleid. De relatie met het bestaande tentoonstellingsgebouw ziet Torzo als een huwelijk tussen Vleugel 58, met zijn directe, verticale indeling en de nieuwbouw Vleugel 19. De tentoonstellingsruimtes in de oude vleugel zijn allemaal verschillend – wel of geen lichtval, groot, klein, een ruimte met een ronding, een galerij. Deze indeling heeft Torzo op eigen wijze willen doortrekken in het nieuwe gebouw, aangevuld met volumes die Z33 nog niet had: een hoge toren, een brede zaal, een lange, hoge passage. De twee gebouwen zijn verschillend, maar vullen elkaar aan en vormen zo samen een geheel.

Doordacht tot in het detail

Die connectie met het verleden, de bestaande structuren, de materialen en de liefde voor het ambacht, zijn essentieel. Elk detail en elke positionering heeft zijn waarde en zijn plek binnen het verhaal dat de architecte wilt vertellen. Zo is de kleur rood van de ruitvormige baksteen van de buitenmuur niet zomaar willekeurig gekozen. Een studie naar de geschiedenis van het gebruik van de baksteen in de regio ging eraan vooraf. De gekaleide binnenmuren vereisen een precieze korreldikte, om zo een gladde, steriele uitstraling te vermijden. Ook geluid speelt een rol: de fontein brengt een serene sfeer in de patio. De plafonds van verschillende ruimtes hebben een diamantvormig patroon dat zorgt voor de juiste akoestiek. De bezoeker ondergaat het gebouw met al zijn zintuigen. Ook de variatie in tentoonstellingsruimtes speelt daarin mee: de ene kamer heeft geen daglicht, de ander is hoog en smal, de volgende is juist groot en breed, met zicht op de tuin. Of zoals Torzo stelt: “Het gebouw is een orgel van licht en schaduw.”

Een huis op maat van Z33

Torzo zet een gebouw neer dat voldoet aan de noden en het DNA van Z33. Zij creëerde geen *white cube* kunstinstelling, maar een *werkhuis*, met ruimtes waarin dingen mogen ontstaan en gebeuren. Waar curatoren en kunstenaars worden uitgedaagd. Het nieuwe Z33 zal een open huis zijn voor het publiek. De functie die het begijnhof al had – een oase van rust in de drukke binnenstad – wordt versterkt: het nieuwe Z33 zal fungeren als een plek voor vertraging en aandacht, voor onderzoeken, kijken en leren, een plek waar iedereen welkom is.

The Time of Work

Curator: Pieter T' Jonck

Als een gebouw in gebruik genomen wordt, is dat de eerste, en enige keer, dat het als een zuiver architectuurobject, in al zijn rijkdom te ontdekken valt. Het draagt nog geen geschiedenis.

De verwachtingen zijn dan hoog gespannen, zeker bij een kunsthall. Wat wordt hier mogelijk? Dat is echter geen zaak van 'meer vierkante meters'. Een kunsthall is geen pakhuis. Muren met ramen en deuren, maar ook vloeren en plafonds bepalen hoe 'vierkante meters' werken. Ze creëren een hiërarchie die dingen toelaat of verhindert, onthult en verhuult. Architectuur opent mogelijkheden maar stelt ook grenzen.

Dat is bij uitstek het geval bij dit ontwerp van Francesca Torzo: een verbluffende 3D-puzzel van ruimtes met de meest uiteenlopende vorm, maat en lichtinval. Die puzzel vormt zowel een stad als een begijnhof in miniatuur, en is ook nog eens het introverte spiegelbeeld van Vleugel 58. Veel intenties, nog voor er maar één nagel in de muur geslagen werd.

De Tijd zal die ruimtes vullen met praktijken en kunstwerken. Ze zullen de plek kleuren met ideeën, verlangens en finaal herinneringen. Maar nu worden de mogelijkheden ervan voor het eerst verkend. Dat is een actieve daad. Een 'performance'. Daarom nodigden we kunstenaars die thuis zijn in dat medium uit om het gebouw te openen. Ze doen dat elk op een andere manier.

Lotte Van den Audenaeren, Radouan Mriziga en Benjamin Verdonck meten zich met de ruimte, letterlijk of figuurlijk. Christoph De Boeck tast de akoestiek ervan af. Lodie Kardouss toont dat het zijn eigen, ingebouwde choreografie heeft.

Het gaat echter niet enkel over wat je direct ervaart. Noé Soulier gaat na hoe de kunstwerken en ruimte elkaar beïnvloeden. Wat doet dat met de waarde van een kunstwerk? Ook voor William Forsythe gaat het over de waarde van een werk. Les gens d' Uterpan onthullen de conventies die het gebouw omspannen. Anton Parys tenslotte stelt de vraag wat we meenemen van een bezoek aan een tentoonstelling.

Dat laatste is misschien wel de essentie. Geen van deze werken komt tot leven zonder de actieve inzet van de bezoeker. Een kunsthall leeft maar door het actieve engagement, de performance van de bezoeker. Die brengt het gebouw echt tot leven. Welkom.

William Forsythe

Turning your eyes, 2018-2020

Instruction, 2020

Unsustainables 2, 2019

Al vele jaren ontwikkelt de gerenommeerde choreograaf en kunstenaar William Forsythe choreografische instructies. *Acquisition/Körperschaft* werd oorspronkelijk bedacht voor het Folkwang Museum in Essen (DE). Hierin verkende Forsythe de relatie tussen de ideële en de commerciële waarden in galeries en musea. Het klassieke begrip van een museum is gebaseerd op drie pijlers: verzamelen, bewaren en presenteren. Forsythe keert deze relatie om: voor hem is het museum een plaats voor de productie (door de kunstenaar) en de verwerving (door de bezoeker) van kunst.

Speciaal voor de heropening van Z33 creëerde Forsythe een nieuwe versie van *Acquisition/Körperschaft*. Tilman O'Donnell ontvangt je. Hij helpt je om te achterhalen hoe je de choreografische instructies die Forsythe samenbalde in een reeks grafieken zou kunnen interpreteren en uitvoeren. Als je met deze instructies aan de slag gaat, geef je ze je hoogst eigen interpretatie. Zo 'verwerf' je de choreografie en kan je ze ook later, op een andere plek nog ervaren en uitvoeren. Aansluitend kunnen bezoekers ook op andere plaatsen in Z33 tekstinstructies van William Forsythe uitproberen.

Op deze manier betreft Forsythe je niet alleen als ontvanger en toeschouwer bij zijn choreografische kosmos, hij maakt je ook tot belanghebbende, medeplichtige en ambassadeur van zijn werk.

Workshop begeleid door Tilman O'Donnell op 14-15 maart en 25-26 april 2020, vrij toegankelijk.

Lotte Van den Audenaeren

pieces, 2020

Lotte Van den Audenaeren maakt werk dat de materiële dimensies van tijd tastbaar maakt en doet oplichten. De installatie *pieces* ontvouwt zich stapsgewijs, de verschillende werken waaruit ze bestaat worden langzaam zichtbaar of verdwijnen mettertijd, ieder op hun eigen tempo.

De verspreid aangebrachte, vluchtige materialen – licht, golvende zijde en sinaasappels – vullen de ruimte en spelen in op de architectuur van het museum. Een geprojecteerd lichtbeeld vult de achterwand van de galerie, het met kalk op de grond aangebrachte fresco verdwijnt stap voor stap.

Uit een raam hangt een zijden doek dat zich onthult in een reeks blauwe tinten. De stof werd lichtgevoelig gemaakt en in opeenvolgende fases belicht, het resultaat roept associaties op met een bouwplan of een blauwdruk. Het doek wordt op zijn plaats gehouden door items in glas, stukken rots en duct tape die op de stof is aangebracht, het nabeeld toont tijd in variaties van blauw.

Anton Parys

Skip the Expo, 2019-2020

Video, tekst en beeld op prints, belettering, banier en standaard voor banier, gesprekken met bezoekers

Radouan Mriziga

0.Z33, 2020

In zijn serie *0.* tracht Radouan Mriziga kennis van het ene medium naar het andere over te brengen en in een nieuwe vorm te gieten. Een beweging van choreografie naar beeldende kunst en van choreografie naar architectuur. Zo stelt hij de traditionele hiërarchie tussen deze kunstvormen op de proef.

Mriziga neemt het lichaam daarbij als uitgangspunt. Via zorgvuldig gechoreografeerde bewegingen brengt het geometrische patronen voort, en werkt het als een meetinstrument. Het lichaam scheidt zo al doende een imaginaire ruimte die de

bestaande zowel uitdaagt als complementeert. In *O.Z33* representeert de videoloop dit choreografische aspect van de installatie.

Gedichten en gedachten die aanvankelijk het vertrekpunt vormden voor de *O.* installaties evolueerden in de loop van de tijd tot een verzameling teksten die een extra laag toevoegen aan deze imaginaire ruimtes. *O.Z33* wijzigt de bestaande ruimte van de toren bovendien door een bescheiden, maar belangrijke ingreep: de bestaande toegang wordt licht vernauwd en verlaagd en dwingt de bezoeker om het hoofd te buigen bij het betreden van de ruimte. Dit gebaar, dat nederigheid uitdrukt en afdwingt, is een bekend element in Noord-Afrikaanse paleizen. Het vestigt de aandacht van de bezoeker erop dat hij of zij op het punt staat een bijzondere plaats te betreden.

Artistieke assistentie / performers: Eleni-Ellada Damianou en Fouad Nafili

Noé Soulier

Fantômes, 2019-2020

Het Franse woord *fantômes* verwijst naar dummies die musea gebruiken bij de installatie van kunstwerken om hun positie te bepalen zodat de echte objecten niet gemanipuleerd moeten worden. De dummies reproduceren het volume van de echte werken zo nauwkeurig mogelijk en simuleren hun ruimtelijke impact.

Voor deze installatie creëerde Noé Soulier negen *fantômes* van kunstwerken uit de collectie van het S.M.A.K., Gent. Het zijn geen echte kunstwerken, maar ook zeker geen alledaagse objecten. Doordat ze in hun rol van dummies worden behandeld als echte kunstwerken, bevinden ze zich in een tussenstadium wat hen een zeker aura verleent. Die hybride status van de *fantômes* laat toe de grenzen tussen het alledaagse object, het theaterattribuut en het kunstwerk in vraag te stellen. Dat doet Soulier door middel van performances in de tentoonstellingsruimte die het installatieproces van de dummies tonen. De performers die de *fantômes* installeren, verkennen de grenzen van het object met hun handelingen zoals schroeven, verplaatsen, positioneren, afstellen, ...

Die handelingen zijn niet alleen praktisch, het zijn ook theatrale gebaren, die je als toeschouwer kan observeren en beleven. Door deze twee motieven te laten overlappen, het praktische en het theatrale, stellen de *fantômes* de grenzen van de kunst in vraag.

Soulier legt zo de vinger op de conventies die bepalen wat al dan niet tot het domein van de kunst behoort. Zijn *fantômes* en de bijbehorende performance onthullen dat onze definitie van kunst afhankelijk is van de waarde die we aan dingen en handelingen toekennen. Het volstaat om een object te beschermen en te behandelen als iets kostbaars, om er tijdelijk een 'kunst' waarde aan toe te kennen.

Daarnaast tonen de verschillende manieren waarop de 'fantômes' worden geïnstalleerd en weggehaald ook welke impact een kunstwerk heeft op de galerieruimte en vice versa.

Francesca Torzo

Z33 Loom Model, 2018

Selection of drawings and sketches, 2011-2015

Een ontwerp ontstaat uit een disegno, een tekening of eerder een reeks tekeningen die steeds gedetailleerder de oorspronkelijke ideeën achter het project articuleren. In deze tekeningen uit Francesca Torzo's notaboekjes zien we hoe de initiële concepten (de eerste set tekeningen) naar een aaneenschakeling van ruimtes leidt die samen het gebouw vormen (tweede set). Een derde groep tekeningen toont hoe het ontwerp een materiële vorm krijgt in de detaillering van de constructie.

Christoph De Boeck

Responses, 2019-2020

Gebouwen hebben niet enkel visuele of tactiele kwaliteiten. Ze hebben ook een specifieke akoestiek. De akoestische kwaliteit van een gebouw komt heel dicht bij je en beïnvloedt je waarneming, maar is moeilijk onder woorden te brengen. Je weet dat ze er is zonder haar te zien, als een akoestische horizon.

In *Responses* vertaalt Christoph De Boeck die akoestische horizon naar een beeld. Een parabolmicrofoon registreert de reflecties op wanden of objecten van de tonen die een luidspreker uitstuurt. De tijd die het signaal nodig heeft om terug te keren, rekent De Boeck om naar een afstand. Zo ontstaat een akoestisch beeld van de ruimte.

De metingen wijzigen naar gelang de frequentie van de uitgezonden klank, het aantal personen of objecten in een ruimte en hun positie. Daarmee wijzigt dus ook het uiteindelijke beeld. Dat maakt een akoestische figuur van de ruimte relationeel van aard

en niet stabiel zoals een foto of schilderij dat wel zijn. Zo daagt De Boeck met het akoestisch opmeten van een ruimte de onveranderlijkheid uit van de visuele representatie.

Naast real-time beelden van de zaal toont *Responses* ook afdrukken van geluidsopnamen van de zalen die de bezoeker vooraf doorloopt.

Met medewerking van Prof. Dr. Christ Glorieux, Departement Natuurkunde, Divisie Akoestiek en Thermische Fysica, KULeuven

Benjamin Verdonck

Eventualiteiten, 2020

een hoop spullen uit je broekzak die in de goot blijven steken
alle lichtpunten ingeprikt en naar één punt gericht
een lijn op een witte muur (een hartje, kilroy was here)
en iets in de hoge ruimte (een klimmuur, een pijl in het plafond, roze propjes ertegen geschoten,...)

les gens d' Uterpan

Anthropometry, 2016 – 2020

Anthropometry wordt geactiveerd tijdens het openingsweekend en tijdens de duur van de tentoonstelling.

Concept: Annie Vigier & Franck Apertet, in samenwerking met Julien Josse, Stève Paulet en David Zagari.

Safety Instructions, 2020

Safety Instructions bestaat eruit om zichtbaar, in stilte en zonder te bewegen op het dak van het gebouw te staan, voor minstens een uur. Bezoekers die akkoord gaan met de voorwaarden en instructies zijn welkom om het werk zelf uit te voeren. De veiligheidsvoorschriften worden daarbij strikt in acht genomen. Zo dient de bezoeker een valbeveiliging te dragen. Franck Apertet, van *les gens d' Uterpan* voert deze actie voor het eerst uit tijdens het openingsweekend. Daarna wordt de actie doorgegeven aan de bezoekers.

“De laatste jaren zien we een wildgroei van veiligheidsvoorschriften in publieke gebouwen. Ze functioneren als een onzichtbaar ontwerp dat zowel de architect als

kunstenaars sterk beperkt. Deze ontwikkeling bepaalt ook hoe de bezoeker een gebouw kan ervaren.” (Franck Apertet) *Safety Instructions* doorbreekt dit patroon om de bezoeker attent te maken op de onzichtbare grenzen die een ‘veiligheidsarchitectuur’ trekt.

De kunstenaar voert het werk de eerste keer uit zonder valbeveiliging. Zo wijst het werk ook op de verschillen tussen de status van de kunstenaar en van de bezoeker in de context van een instelling of tentoonstelling.

Activatie van het werk door Franck Apertet tijdens het openingsweekend. Bezoekers die het werk willen activeren kunnen zich inschrijven via de website.

Concept: Franck Apertet

Lodie Kardouss

Porte-Z, 2020

Wat opvalt aan Francesca Torzo’s ontwerp van Z33 zijn details zoals de smalle deuropeningen, de slanke kolommen van de hoofdtrap of de sculpturale plafonds. Ze verleiden je tot kinesthetische ervaringen: raak de muren aan, slinger rond de kolommen of dwaal verwonderd rond in de labyrintische structuur. Die weerspiegelt voor Torzo het omringende stedelijke weefsel en het netwerk van steegjes van het oude begijnhof. Tegelijk vormt het een tegengewicht voor het oude Vleugel 58 gebouw.

Lodie Kardouss onderstreept en versterkt die ervaring door een web van koorden te spannen tussen de muren, de vloer en het plafond. Met deze 'ruimte in de ruimte', of zelfs een 'labyrint in het labyrint', maakt *Porte-Z* je bewust van de manier waarop het gebouw zelf functioneert.

Je kan het bochtige pad volgen dat het web suggereert; een bewegingsoefening die je de ruimte vanuit onverwachte hoeken laat zien. Met je eigen lichaam verwerf je zo een zintuiglijk begrip van de ruimte. Maar ook van buitenaf biedt het web een complexe ruimtelijke ervaring.

Credits/dank: Alle kunstenaars en medewerkers, Francesca Torzo, Lieze Eneman en Luk Lambrecht van CC Strombeek, S.M.A.K.

The Work of Time

Curator: Ils Huygens

De econoom John Maynard Keynes voorspelde in 1928 dat we door de technologische vooruitgang alsmat meer vrije tijd zouden hebben en maar drie uur per dag zouden werken. Vreemd genoeg lijkt het, bijna honderd jaar later, dat tijd meer en meer onder druk staat. Wie niet meekan valt uit, wie traag is verliest. Rusteloosheid, stress en uitputting zijn het gevolg niet alleen voor onszelf, maar ook voor de planeet.

Wat betekent 'vrije' tijd wanneer alles in het teken staat van efficiëntie en snelheid? Als machines in een fractie van een seconde al berekend hebben wat we denken, voelen of verlangen, blijft er dan nog ruimte voor trage menselijke processen zoals twijfel, dialoog, verbeelding? En wat gebeurt er als we op een totaal andere schaal denken, die niet gekenmerkt wordt door snelheid, maar juist door extreme traagheid, zoals de geologische tijd? Huidige problemen zoals de klimaatcrisis of het omgaan met nucleair afval, vragen om urgentie, maar dwingen ons tegelijk om v r voorbij ons eigen begrip van de tijd te denken.

The Work of Time is een pleidooi om los te breken uit de kloktijd. De kunstenaars verleggen onze aandacht naar andere dimensies zoals de innerlijke tijd, de biologische tijd, de droomtijd of de diepe geologische tijd van de aarde (*deep time*). De installaties stellen een andere, intensere tijdsbeleving voorop, waarin woordeloze conversaties zich aftekenen in zand, machines aanzetten tot nieuwsgierigheid, de klok vertaald wordt naar een ruimte, of een film uitnodigt tot slapen.

Kunstenaars: Danilo Correale, Nelly Ben Hayoun-Stépanian, Commonplace Studio, Jesse Howard & Tim Knapen, Alexis Destoop, Teis De Greve, Ecole Mondiale, Helga Schmid, Judith Seng, Thomson & Craighead, Maarten Vanden Eynde, Andy Weir.

Hoofdstuk 1: A Time to Exchange: School of Fluid Measures

Standaardmaten zoals kilogram, meter of uur, geven de indruk objectief te zijn en los te staan van een bepaalde context. Toch ontvouwt hun betekenis zich pas in specifieke situaties, in relatie tot een lichaam, tijd en ruimte.

Net als sociale waarden zoals vrijheid, individualiteit of veiligheid, is onze westerse interpretatie van tijd, slechts een conventie, die gebaseerd is op de westerse standaard van de kloktijd. Wat gebeurt er als we uren, minuten, seconden achterwege laten en andere verbindingen met de tijd zoeken? Als we ons laten leiden door ons lichaam, onze ervaring, onze herinneringen en het dagelijkse leven?

School of Fluid Measures werd ontwikkeld door Judith Seng als een manier om na te denken over menselijke waardesystemen. Ze doet dit niet met theorie, maar door de betekenis van normen en waarden te benaderen vanuit lichamelijke ervaringen.

Aan de hand van een reeks performatieve onderhandelingen is deze installatie opgevat als een collectief leerproces. In *School of Fluid Measures* ontplooit kennis zich in de tijd, doorheen de duur van elke conversatie, maar ook doorheen de loop van de tentoonstelling.

Judith Seng, Acting Things VII – School of Fluid Measures, Hasselt, 2020

Wat is leren? Die vraag staat voor designer Judith Seng centraal in *School of Fluid Measures*. Misschien gaat leren niet zozeer over kennen of van buiten leren, maar wel over begrijpen hoe alles voortdurend verandert in relatie tot iets anders. De installatie, die ze omschrijft als een school, doet onderzoek naar de vloeibaarheid van vaste normen en waarden. Volgens Seng zijn sociale waarden, net als vaste maten, denk aan uren of gewichten, vloeibare begrippen. Ze variëren in tijd en ruimte en zijn afhankelijk van specifieke lichamelijke acties.

De kleuren van het zand staan symbool voor die (zogenaamd) onwrikbare sociale waarden, zoals vrijheid, individualiteit of collectiviteit. Tijdens interactieve sessies laat Seng het zand in elkaar oplossen en met elkaar vermengen waardoor na elke sessie nieuwe kleuren en waarden ontstaan. De patronen in het zand en de sporen die de interacties achterlaten, verbeelden de vloeibaarheid van betekenissen op een intuïtieve manier.

De bewegingen van de deelnemers - zand weghalen, uitstrooien, lijnen of cirkels maken, wegblazen- spelen een belangrijke rol. Ze zijn voor Seng een manier om te onderzoeken welke betekenis handelingen, acties en gebaren spelen bij het voeren van een dialoog. Voor haar is de installatie daarom ook een school voor het leren en trainen van onze 'gestes' en een manier om na te denken over onze omgang met de dingen rondom ons.

Designer: Judith Seng, Assistenten: Clementine Boucher, Mirjam Faber, Elena Petrach,
Lucas Wheeler

18 Silent Negotiations

Wil je graag deelnemen aan een woordeloze conversatie? In de installatie kunnen twee personen een gesprek voeren met twee kleuren zand/waardes. (bijvoorbeeld vrijheid vs tolerantie, verantwoordelijkheid vs individualiteit, ...). Je bepaalt samen een standpunt en situatie en kan vervolgens starten met een onderhandeling. De gesprekken worden begeleid door een medewerker van Z33.

Uiteindelijk ontstaan zo twee nieuwe zandhopen met gemengde kleuren. Door het mengen van kleuren en vormen, ontstaan nieuwe waarden en betekenissen. Seng vat het werk op als een serie waarbij de verschillende sessies verkennen hoe we betekenis overbrengen en hoe ideeën zich kunnen materialiseren vanuit acties en gestes. Elke sessie wordt telkens gedocumenteerd met beelden en een klein hoopje gemengd zand als fysiek restant van het gesprek.

Om in te schrijven voor de sessies zie <http://www.z33.be/judithseng/>

Hoofdstuk 2: A Time to Expand: Learning from Deep Time

Wat als we over de tijd nadenken als 'deep time', de tijd van de aarde, de geologische tijd? Wat betekenen menselijke kennis, taal, symbolen in het licht van een tijd die zich uitstrekt van duizend tot zelfs honderdduizenden jaren ver in de toekomst? Kan dit nieuwe begrip ons helpen onze eigen plek en rol te herdenken in relatie tot de huidige planetaire crisis?

Dit luik is ontstaan uit een langdurige uitwisseling tussen kunstenaars en nucleaire wetenschappers in België. Het resultaat zijn werken die ingaan op de thematiek van het nucleaire in relatie tot de notie *deep time*. De werken trachten een beeld te geven van de immens lange levensduur -tot wel duizenden jaren- van radioactief afval. Ze onderzoeken de (on)mogelijkheid om infrastructuren te bouwen voor de eeuwigheid en

vragen zich af hoe we informatie over gevaarlijke plaatsen kunnen overbrengen naar toekomstige generaties.

Learning from Deep Time confronteert ons op scherpe wijze met de limieten van de menselijke kennis en technologie. Naast de blik van de ingenieur en wetenschapper, is er nood aan een breed cultureel, maatschappelijk, ethisch en filosofisch perspectief. Ook kunstenaars kunnen hier een rol spelen als vertellers van verhalen, makers van beelden of scheppers van nieuwe mythes die het verleden, het nu en de verre toekomst met elkaar verbinden.

Maarten Vanden Eynde, *Half Life*, 2019

Half Life bestaat uit een serie van 9 keramieken sculpturen die opslagcontainers voor hoogradioactief afval verbeelden. Het grootste exemplaar is een levensgrote kopie van zo'n container. De volgende sculptuur is maar half zo groot, en zo verder tot de laatste kopie die nog slechts enkele millimeters is-bijna onzichtbaar voor het menselijke oog. Op die manier visualiseren de vaten de halfwaardetijd (half-life) van radioactieve straling. De vaten worden steeds kleiner, net zoals de radioactiviteit van het afval mettertijd afneemt.

Maarten Vanden Eynde gebruikte voor de sculpturen Boomse klei, een geologische laag die tussen 200 en 400 meter diep ligt. De kleilaag wordt onderzocht als een mogelijke locatie voor België om er in de toekomst nucleair afval onder de grond te bewaren.

De kunstenaar gebruikt zo het natuurlijke materiaal dat uit de bodem is gehaald, om de vorm te verbeelden van nucleaire vaten die op hun beurt misschien ooit weer in dezelfde ondergrond geborgen worden. Onder en boven, vorm en inhoud, vloeien op een symbolische manier samen.

Coproductie Z33 met steun van Fabrique Ceramique, NIRAS en SCK•CEN,
Sundaymorning@EKWC en Wienerberger

Thomson & Craighead – Temporary Index, 2016-17

Deze verticale klokken met decoratieve cijfers tellen in seconden de tijd af naar hoe lang het nog duurt voor een bepaalde radioactieve plaats niet langer schadelijk is. In het document op tafel kan je opzoeken welke aftelklok naar welke locatie verwijst. Dit kunnen zowel bergingssites zijn, als plaatsen waar een nucleair incident plaatsvond zoals Tsjernobyl. De laatste toevoeging aan deze reeks is een aftelklok voor de Categorie A site in Dessel waar vanaf 2024 laag-radioactief afval wordt opgeslagen.

Om de vervalwaarde van de radioactieve materialen van elke site zo exact mogelijk te berekenen, werd er een beroep gedaan op data van wetenschappers die betrokken zijn bij elke site. Het werk verradt hoe de manier waarop de mens tijd meet in feite een proces is van beeld en taal.

Als directe voorstelling van 'deep time' (diepe tijd), de geologische tijdspanne, zet de installatie aan tot bezinning. *Temporary Index* laat de cyclus van een mensenleven achter zich en gunt je een blik op de immense tijdschalen van het universum waarin we leven.

Alexis Destoop, Hourglass, 2019

Deze digitale compositie is gemaakt uit meerdere fotografische beelden die Destoop maakte in HADES, het onderzoekslaboratorium in Mol dat zich op zo'n 300 meter onder de grond bevindt.

De beelden tonen organische en geologische elementen die deze menselijke omgeving binnendringen en mettertijd misschien wel overnemen: je ziet water dat door kieren dringt, klei die zich een weg naar binnen duwt en beton dat roest onder invloed van de lucht. Het werk focust dan ook niet op het vernuft van dit unieke staaltje menselijke technologie en ingenieurskunde maar benadrukt net de onmogelijkheid om gebouwen te ontwerpen voor de eeuwigheid.

De andere elementen die je ziet verwijzen naar de trage, geologische processen van rotsen, gesteenten en mineralen. Deze geologische veranderingen, die zo traag verlopen dat je ze niet met het blote oog kunt zien, reduceren de menselijke passage op de aarde tot een nietig detail.

Alexis Destoop, Chronos, 2020

Het tweede luik van dit werk verwijst naar de menselijke maat, de onmogelijkheid om de immense tijdschaal van geologische formatieprocessen, te begrijpen of te bevatten in menselijke taal, beeld of denken.

Alexis Destoop, Untitled (Naji), 2017

In de Droomtijd, het scheppingsverhaal van de Aboriginals spelen de Naji een belangrijke rol als scheppers van de mens. Deze mythologische wezens leven in de zee en nemen bij tijden een vaste vorm aan om op het land rond te zwerven.

Samen met een groep van de Goolarabooloo gemeenschap, volgde de kunstenaar een van de weinige nog overblijvende 'living songlines', zoals men deze eeuwenoude aboriginal wandelroutes noemt. In deze 'songlines' is het landschap niet alleen de kaart, maar komen plaatsen, rivieren of grotten ook tot leven in mythische verhalen die kennis overdragen.

Tijdens deze tocht, langs de Noord-Westelijke Australische kust, raakte Destoop gefascineerd door de vele aangespoelde breinkoralen die ze aantroffen. Deze fragiele en oeroude levensvormen, die tot 900 jaar oud kunnen worden, worden sterk bedreigd door de klimaatsverandering. Destoop verzamelde deze abstracte skeletten en transmuteerde ze tot sculpturen in een precieus metaal. In deze installatie komen ze als mysterieuze levensvormen tevoorschijn uit de duistere substantie die hen omringt.

Andy Weir, Pazugoo, 2020

Hoe kunnen we belangrijke kennis overdragen aan onze achterachter(...)kleinkinderen? Hoe kunnen we hen bijvoorbeeld duidelijk maken dat ze zich op een bergingssite bevinden? Het zijn enkele vragen die Andy Weir zich stelt in zijn onderzoeksproject *Pazugoo*. Hij vertrekt daarbij van lokale legendes en mythes. Zulke verhalen worden immers vaak al honderden jaren – of soms nog langer – overgedragen van generatie op generatie. Daaruit ontstaan nieuwe archeologische beeldjes, *Pazugoo*, die een boodschap hebben voor de toekomst. De beeldjes kunnen, net als de mythes, generaties lang meegaan. Gebruikt als markerings rond een mogelijke bergingssite, zijn ze bedoeld als archeologische artefacten voor de generaties na ons.

De naam *Pazugoo* is een variant op Pazuzu, de Babylonisch-Assyrische demon van besmetting en stof. De God Pazuzu bevindt zich op de grens tussen twee werelden, hij waarschuwt én beschermt. Daarom werden beeltenissen van hem vaak begraven aan deurposten of gedragen als amulet.

Voor elke tentoonstelling werkt de kunstenaar met lokale verhalen. De universele boodschap van de *Pazugoo* wordt daardoor vormelijk vermengd met lokale mythes of legendes. In de installatie zien we ook een nieuw ontwerp dat de kunstenaar ontwikkelde uit zijn onderzoek naar de nucleaire sites in de regio rond Mol en Dessel. Hier krijgt de gevleugelde *Pazugoo* een nieuwe vorm, geïnspireerd door eeuwenoude meteorieten alsook door lokale elementen uit het Kempense landschap. Zo zijn er verwijzingen naar oude grafheuvels, of de befaamde Blauwe Kei, waar heel wat verhalen en legendes aan opgehangen zijn.

Hoofdstuk 3: A Time to Unwind: Unlearning Clock Time

Minuten, uren en dagen vliegen voorbij. De klok tikt, tijd is geld. Dit laatste luik verkent de paradoxen en conflicten in onze hedendaagse tijdservaring. De kunstenaars en projecten verleggen de aandacht van versnelling, versnippering en efficiëntie naar traagheid, duur, rust of zelfs slapen. In die zin is *A Time to Unwind* niet alleen een plek om te leren over de tijd, maar ook om de tijd te ont-leren. Het is een herontdekking van de betekenis van de ‘vrije tijd’ die in het hart staat van de oorspronkelijke Griekse betekenis van *skholè* (σχολή).

Hiermee doelen de Grieken op de afwezigheid van ‘werk-tijd’, een tijd waarin ze niet bezig zijn met economie of politiek, maar waarin men zich volledig aan collectieve studies kan wijden. Terwijl vandaag de schooltijd meer en meer geëvalueerd wordt op basis van meetbaarheid en rendement, brengen deze werken andere tijdsdimensies onder de aandacht, de niet-westerse tijd, de biologische tijd, de slaap- of droomtijd.

In dialoog met elkaar ten slotte, vragen de openingstentoonstellingen *The Time of Work* en *The Work of Time* zich af wat de relatie tussen ruimte en tijd kan betekenen in Z33 als huis voor de kunsten. Kan kunst of een tentoonstelling een gedeelde plek zijn van aandacht, traagheid, dialoog? En kan een gebouw, met de tactiele en sobere eigenschappen van Francesca Torzo’s ontwerp in gedachten, helpen de overgang te maken van het tumult van het dagelijkse leven naar een open en publieke leeromgeving?

Commonplace Studio, Jesse Howard & Tim Knapen, A Commonplace Book, 2018-2020

A Commonplace Book is een open informatiemachine die het plezier van nota’s maken combineert met nieuwsgierigheid en het delen van kennis. Het werk legt zich toe op een thema dat ons allemaal aanbelangt: hoe wij de tijd begrijpen, waarnemen en ermee omgaan. Aan de ene kant van de tafels bevindt zich een selectie tijdgerelateerde objecten of ‘curiosa’ die onze nieuwsgierigheid kan triggeren, terwijl de andere kant bestaat uit een mechanische tekenmachine die fragmenten, quotes, tekeningen of anekdotes noteert die ons begrip van tijd verder uitdagen.

Bezoekers worden uitgenodigd om hun eigen notaboek samen te stellen met behulp van de schrijfmachines en de lege boekjes die hiervoor worden voorzien. Het resultaat is een persoonlijk boek dat door iedere gebruiker op een andere manier wordt samengesteld, en dat tegelijkertijd ook ruimte laat om gedachten, nota's en onderzoek toe te voegen aan de lege pagina's.

Ecole Mondiale, Fieldstation: Time, 2020

In 1905 legde Koning Leopold II in Tervuren de eerste steen voor zijn bouwproject Ecole

Mondiale. Deze school voorzag een opleiding voor zakenlieden, avonturiers en ontdekkingsreizigers die een koloniale carrière ambieerden. De Ecole Mondiale moest de studenten vooral voorbereiden om nieuwe gebieden te gaan verkennen.

Vandaag hoeven we de wereld niet meer te verkennen, maar kunnen we wel leren hoe we beter voor onze wereld moeten zorgen. Dat is wat de Ecole Mondiale (EM) van Filip Van Dingenen en Ive Van Bostraeten beoogt. Ze creëren voor hun 'school' een alternatieve pedagogie die het midden zoekt tussen denken en doen, tussen kennis en praktijk, tussen kunst en leren. De school wordt telkens opgericht in tijdelijke omgevingen, zoals hier in Z33. De activeringen van de EM worden Fieldstations genoemd.

Voor *Fieldstation: Time*, werkte EM samen met twee kunstenaars uit Lubumbashi (Democratische Republiek Congo): Alain Nsenga en Jean Katambayi. De installatie onderzoekt hoe het concept 'tijd' in verschillende culturen anders wordt ervaren en gedacht. Diverse ideeën, stemmen en geluiden komen hier samen. Hedendaagse kunstenaars en prominente denkers over de tijd zoals Borges en Einstein treden in contact met de afwezige of vergeten stemmen uit onze gedeelde koloniale geschiedenis. Op deze manier tracht Ecole Mondiale alternatieven te ontwikkelen voor het dominante westerse begrip van tijd.

Re-enactment van het 2de Pan African Congress, gehouden in augustus-september 1921 in Brussel + EM-Alumni

De centrale ruimte in de monumentale hal van Z33 is door de kunstenaars ingericht als een agora. Dit centrale plein van een Griekse stad in de oudheid was ook een plek waar Grieken hun vrije tijd doorbrachten met samen te converseren en te leren. Rondom een zandtapijt vindt hier een re-enactment plaats van het tweede Pan African Congress dat in 1921 in Brussel werd georganiseerd met Paul Panda Farnana als een van de voornaamste figuren.

‘Kumbuka’ betekent in het Swahili de daad van het herinneren en speelt een belangrijke rol in deze *Fieldstation: Time*. Zonder ideologische wateren te bevaren en zonder de geschiedenis te beoordelen met de maatstaven van vandaag, worden een aantal sleutelfiguren zoals Paul Panda Farnana, Albert Kudjabo, Paul Otlet, Jessie Fausset, Bergson, Borges, Einstein en de deelnemers van het Pan African Congress ten tonele gevoerd. Tussen de zandlopers horen we een fragment van Albert Kudjabo, een Congolese vrijwilliger die tijdens WO I in het Belgisch leger vocht. Het is de oudste opgenomen en bewaard gebleven stem van een oud-strijder.

Lubumbashi Tijd – Temps de Hasselt

Hoewel tijd op elke plaats en op elk moment anders wordt ervaren, is de tijd die we beleven steeds dezelfde tijd, hier en in Lubumbashi. Door tijd als iets gelijkwaardigs te zien, als iets wat we delen, verandert je perspectief en besef je dat niet alleen de tijd, maar ook het politieke gebruik van de tijd een constructie is, die je evengoed anders kan bekijken. De verschillende geluidsfragmenten in deze installatie brengen telkens een verhaal over een ‘andere’ tijd met als vertellers Pie Tshibanda, Walter Mignolo en een verzameling geluiden uit Lubumbashi.

The Colonial Matrix of Power / Understanding Coloniality: How to become a decolonial thinker and doer

Deze educatieve poster is een remake van een oorspronkelijke slide van Professor in de culturele antropologie en semioticus Walter Mignolo. De *Colonial Matrix of Power* werd door Mignolo ontwikkeld als een conceptueel kader om het Europees kolonialisme in heden en verleden te herdenken in relatie tot sociale ordes en kennis.

Jean Katambayi, Plasma-Plasmodium

Jean Katambayi Mukendi vermengt zijn praktijk als kunstenaar met een fascinatie voor wiskunde en elektromechanica. Het hedendaagse leven in de Congolese maatschappij, de koloniale geschiedenis, persoonlijke ervaringen en absurde toevalligheden zijn de ingrediënten voor complexe formules en algoritmes die hij uitdenkt en uitvoerig berekent. Deze onnavolgbare maar intrigerende theorieën verwerkt hij vervolgens in imaginaire sculpturen of tekeningen.

Deze tekening is een abstracte vertaling van een formule waarin Katambayi vertrok vanuit de botsing van het plasma van de wereld met Plasmodium, het micro-organisme dat een van de dragers is van het malariavirus. Vervolgens werden ook de Afrikaanse dictator Teodoro Obiang Nguema Mbasogo, en de Franse president Macron als elementen in de formule binnengebracht. De formule bracht Katambayi tot de ontdekking van wat hij omschrijft als ‘malaria politique’.

Nelly Ben Hayoun-Stépanian, *I am (Not) a Monster*, Feature-length Film, 2019

Wat is kennis en wie heeft er controle over? In tijden waarin Marine Le Pen en Donald Trump zo populair zijn, heeft die vraag een nieuwe urgentie gekregen. Het is nodig om te begrijpen waarom deze personen het goed doen, en waarom mensen de neiging hebben om telkens opnieuw terug te keren naar autoritaire regimes. Daarom neemt Ben Hayoun-Stépanian de geschriften van de Duitse filosofe Hannah Arendt als uitgangspunt. Dat Hannah Arendt beschouwd wordt als de belangrijkste politieke filosoof van de twintigste eeuw, komt onder meer door haar analyse van totalitaire samenlevingen en haar typering 'de banaliteit van het kwaad'. Daarmee bedoelde ze dat mensen monsters kunnen worden op het moment dat ze stoppen met nadenken. Anders dan Arendt beschouwt Ben Hayoun-Stépanian kennis en denken wel als hetzelfde, en heeft ze aandacht voor culturele contexten over de hele wereld.

Aan de hand van een Japans poppenspel en interviews met onder andere Noam Chomsky, Pussy Riot, Magid Magid, brengt *I Am (Not) A Monster* de nalatenschap van politiek denker Hannah Arendt tot leven en gaat ze op zoek naar de oorsprong van kennis en de staat van ideologie in onze hedendaagse maatschappij.

Cast

Politiek activist Noam Chomsky, Pussy Riot's Nadezhda Tolokonnikova, Hannah Arendt's studenten: Arjun Appadurai, Leon Botstein en Richard Bernstein, nonsense artiest Nobumichi Tosa of Maywa Denki, robot maker Hiroshi Ishiguro, Japanese Living National Treasures: Bunraku poppenspeler – Kanjuro Kiritake II, kimono meester – Takayuki Takahashi, Noh Theatre meester – Hisa Uzawa, Lord Mayor of Sheffield Magid Magid, cyborg kunstenaar Neil Harbisson en vele anderen – studenten, alternatieve scholen en briljante denkers.

Hannah Arendt Handmade Doll

Deze Japanse Banraku-pop van Hannah Arendt en ook haar kimono werden door de kunstenaar zelf gemaakt volgens traditionele Japanse technieken. Samen met haar zus, de pop van Pussy Riots zangeres Nadezhda Tolokonnikova, gaat Hannah Arendt in de film op reis rond de wereld, op zoek naar kennis.

I Am (Not) A Monster - Limited-edition record

Nelly Ben Hayoun-Stepanian stelt een nieuw model voor, waarin haar film *I Am (Not) A Monster* op plaat wordt gedistribueerd in samenwerking met de Vinyl Factory. Zij vertelt hierover: "terwijl we narratieve formats en structuur ontwikkelen, hebben wij - content ontwikkelaars, regisseurs en onafhankelijke filmmakers - de kracht om de manier waarop industrieën met elkaar omgaan te veranderen.

Met een pluralistische filosofie in het achterhoofd klinkt het alleen maar logisch om meer industrieën te betrekken bij de releases om zo een jonger publiek, muzikliefhebbers, nachtraven en film liefhebbers en academici bij elkaar te brengen.

Helga Schmid – Circadian Dreams, 2020

Circadian Dreams maakt deel uit van Helga Schmid's onderzoek naar Uchronia, een utopisch denkmodel van de tijd. De installatie functioneert als een ruimtelijke klok die je aandacht terugbrengt naar je lichaam en naar het menselijke 'circadiaanse' ritme. Circadiaans komt van het Latijnse 'circa' (rond) en 'dies' (dag) en focust op het cyclische verloop van een dag. *Circadian Space* nodigt je uit om je via licht, kleur en geluid onder te dompelen in het verloop van een dag in een loop van 12 minuten. Elke minuut telt voor twee uur.

De kleur van het licht en de bijhorende soundtrack representeren de verschillende fases die het lichaam in één dag doormaakt. Je dagritme wordt namelijk beïnvloed door een combinatie van hormonale en lichamelijke processen die maken dat je je actiever of minder actief voelt op bepaalde momenten van de dag. Externe factoren zoals licht of geluid beïnvloeden die lichamelijke processen. Zo maakt felblauw je wakker en alert, word je slaperig bij intens oranje-rood licht en zet duisternis aan tot wegdromen of slapen. Laat je meevoeren, luister naar jouw eigen ritme en droom weg over andere manieren om van de tijd te genieten.

In samenwerking met Piotr Ceglarek (geluid en licht) en Mále Uribe Forés (ruimtelijk ontwerp).

Danilo Correale, No More Sleep No More, 2014-2016

Is slaap de enige activiteit waarbij we nog echt vrij zijn en welke invloed heeft slaap op ons leven? Danilo Correale onderzoekt in dit sensorïële video-essay hoe slaaptijd of de niet-productieve tijd misschien wel de enige vrije tijd is die we nog hebben in onze huidige 24/7 maatschappij. De kleurrijke, dromerige beelden ontstonden tijdens periodes waarin de kunstenaar zelf aan slapeloosheid leed. Correale wisselt de beelden af met gesprekken die hij had met verschillende experts (zoals een dokter, een antropoloog, een socioloog, een arbeidsdeskundige) over het fenomeen slaap en het belang ervan. Doorheen de conversaties onderzoekt *No More Sleep No More* de lichamelijke, politieke en sociale dimensies van onze slaap. De installatie nodigt je uit om je neer te vlijen en even weg te dromen in de stroom van beelden, geluiden en stemmen van deze vier uur durende videomathon.

Teis De Greve, A Ditto, Online Device, 2020

Met *A Ditto, Online Device* onderzoekt De Greve het contrast tussen de voortdurend veranderende stroom van online-data en een traag medium als print. De installatie bestaat uit twee desktop printers die gehackt werden zodat ze woorden kunnen ontcijferen. De printers zijn zo ingesteld dat ze niet werken met lege vellen papier, maar enkel op pagina's die al inhoud hebben. Je mag als bezoeker zelf een papier in de printer steken. De installatie scant de pagina's en zoekt naar gerelateerde inhoud op sociale media en online newsfeeds. De printers vertrekken van een glossarium van topics en concepten die te maken hebben met tijd en de huidige tijds crisis.

Het resultaat verschijnt in real-time op de bestaande tekst, maar kan telkens andere resultaten opleveren, afhankelijk van wat die dag 'trending' is. Aangezien de informatie op Instagram of Twitter op basis van algoritmes voortdurend verandert, zullen de printers nooit twee keer dezelfde informatie geven. Met de machine vraagt De Greve zich af wat er met kennis gebeurt in een tijd waarin data continu getrackt en gemeten worden, waar alles wordt opgedeeld in woorden, tags, zoektermen en waarin algoritmes onze gedachten, gevoelens en verlangens steeds beter leren begrijpen.

Credits/dank: Alle kunstenaars en medewerkers, Francesca Torzo.

HUIS VOOR
ACTUELE KUNST
DESIGN & ARCHITECTUUR

+32

(0)11 295 960
info@z33.be

BONNEFANTENSTRAAT 1
HASSELT Z33.BE

Met steun van Het Nieuwe Instituut, IKSU - 4th Istanbul Design Biennial, Savoir Beds,
LED Flex, NIRAS (Nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen)
SCK•CEN (Studiecentrum voor Kernenergie)

Birds of a Feather: Currents #7

Currents is een jaarlijkse groepstentoonstelling met werk van jonge kunstenaars die net hun opleiding hebben afgerond in België, Zuid-West-Duitsland en Zuid-Nederland. Het project werd in 2013 in het leven geroepen door Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur in Maastricht. Na vijf succesvolle edities hebben Marres en Z33 besloten om *Currents* samen verder te ontwikkelen en afwisselend in Maastricht en Hasselt te presenteren. Het project is ingebed in een ruimer begeleidingstraject waarbinnen talentontwikkeling, netwerking en professionalisering centraal staan.

In *Birds of a Feather: Currents #7* brengen curatoren Melanie Deboutte & Louis-Philippe Van Eeckhoutte zeven hoogst individuele verhalen samen in een cross-over van verschillende media en artistieke disciplines, gaande van schilderkunst, *site specific* installaties, sculpturen en keramiek tot fotografie, film en grafische vormgeving. Vanuit een authentieke praktijk die berust op zorgvuldig experiment trachten de zeven uitgenodigde kunstenaars elk op hun manier vat te krijgen op een realiteit die bevreemdt en verwart. *Birds of a Feather: Currents #7* toont recente en grotendeels ook nieuwe werken van Israel Aten (US), Myrthe Baptist (BE), Justine Court (FR), Jonathan De Maeyer (BE), Jonas Dehnen (DE), Leroy Meyer (BE) en Naama Roth (IL).

Een procesmatig onderzoek ligt aan de basis van en doordringt de denkwijze en methodieken van deze kunstenaars. Dat onderzoek spitst zich toe op het gebruik van specifieke materialen en media en is nauw vervlochten met hun pogingen om een positie in te nemen ten aanzien van de eigen identiteit binnen artistieke en historische tradities.

De kunstenaars toetsen een fysiek, digitaal of mentaal archief van gevonden en gegenereerde beelden, vormen, symbolen en verhalen af aan de massacultuur waar we schijnbaar in groep deel van uitmaken maar als individu ondergaan. De tegenstrijdige gevoelens van hunkering naar en angst voor de dagelijkse overvloed aan informatie lijken enige rust te vinden, precies in dat archief: een

wezenlijk geheel aan gegevens en objecten die stuk voor stuk de drager zijn van waardes en betekenissen. ¹ Het archief slurpt op, beschermt, verhult maar onthult ook wat ons verbindt, onze wortels, het onuitsprekelijke verlangen en gemis naar vervlogen of utopische tijden. ²

Reeds in 2004 signaleert Amerikaans kunstcriticus Hal Foster deze *archival impulse*: “Might archival art emerge out of a (...) sense of failure in cultural memory, of a default in productive traditions? For why else connect so feverishly if things did not appear so frightfully disconnected in the first place?” ³ Vanuit deze ogenschijnlijke vlucht in het eigen en het collectieve geheugen creëren deze kunstenaars een universum waarin welbepaalde regels en een hoogst particuliere (beeld)taal vorm geven aan onderliggende associaties die poëtisch zijn, weemoedig, soms ook absurd. Een beschouwing formuleren over, laat staan een antwoord bieden op het snel evoluerende tijdperk van digitale informatie en industriële productie, is precies wat de grote uitdaging vormt binnen de artistieke praktijk.

De tentoonstelling kan gezien worden als een *rite de passage*, het moment waarop de kunstenaars de veilige haven van de kunstacademie verlaten. De kunstenaar mag dan in wezen een *einzelgänger* zijn, in de context van Currents komt het werk van deze zeven individuen samen tot een betekenisvol verhaal waarin meer dan eens overlappingsen en kruisbestuivingen ontstaan. Precies in de confrontatie van hun individuele praktijken komt een gemeenschappelijk onderzoek bloot te liggen dat de tentoonstelling haar harmonie verleent. Of zoals het Engelstalige spreekwoord luidt: *Birds of a feather flock together* - soort zoekt soort.

¹ Sue Breakell, *Perspectives: Negotiating the Archive...*

² Jacques Derrida, *Mal d'Archives...*

³ Hal Foster, *An Archival Impulse*, pp 21-22

Een bezoek aan Z33

Praktische informatie tentoonstellingen

The Work of Time. Van 21.05.20-29.08.20. Curator: Ils Huygens

The Time of Work. 21.05.20-29.08.20. Curator: Pieter T' Jonck

Birds of a Feather - Currents #7. 21.05.20-29.08.20. Curatoren: Louis-Philippe Van Eeckhoutte en Melanie Deboutte

Info en tickets

- < 26 jaar: gratis
- >26 jaar: 7 euro
- Ticket met korting: 5 euro

Openingsuren

Gesloten op dinsdag

Maandag, woensdag, donderdag, vrijdag: 11-18u

Zaterdag – Zondag: 10-18u

Nieuw Adres: Bonnefantenstraat 1, 3500 Hasselt

Persinformatie

Voor informatie en beeldmateriaal, contacteer Veerle.ausloos@z33.be of onze online pressroom z33.prezly.com